

חוי דעת

ההלכה השבועית מבית לימודי דעת | מרכז ללימודי הלכה

לימודי דעת
LIMUDEI DAAT
ללמוד • לדעת • להתקדם

בגליון השבוע

עירוב

אין ללמוד הלכה למעשה מתוך גליון זה. בכל שאלה יש להוועץ במורה הוראה.

עלון מס' 39

מדיני שבת

האם אפשר להתיר הוצאה מרשות לרשות אף בשכונה או בעיר גדולה?

אין זה נפק"מ כמה אנשים יהיו גרים באותו מקום, כל שמזכה את הפת לכולם הרי כולם מעורבים יחדיו, וכדורים ברשות אחת נחשבים, ואפילו תהיה עיר גדולה.

אלא שישנו הבדל בין אם מערבים חצרות לבין אם מערבים שכונה או עיר, שעירוב חצרות הינו עירוב כמה בתים שבתוך חצר אחת או כמה חצרות שפתוחות זו לזו, אבל אם באים לערב שכונה שבה ישנם כמה חצרות שפתוחות למבוי דהיינו לרחוב ואינן פתוחות אחת לשניה, בזה צריך לעשות "שיתופי מבואות", דהיינו לשתף את כל הרחובות להיותן אחד, וגם זה נעשה ע"י שמזכה פת לכל בני החצרות דהיינו לכל בני השכונה או העיר, ומניח את הפת באחת החצרות (ע"י שו"ע סימן שפ"ו שפ"ז).

אולם צריך לדעת שזה בתנאי שתהיה העיר מוקפת מחיצות כדין, שע"ז נחשבת לרשות היחיד, ואז אפשר לעשות בה עירוב חצרות או שיתופי מבואות ע"י פת כנ"ל.

אמנם בשכונה גדולה או עיר גדולה ישנם עוד כמה עניינים שצריכים ליתן עליהם את הדעת יותר מחצר משותפת או אפילו שכונה קטנה, ויתבאר לקמן אי"ה.

צריך לדעת שפרטי דיני עירוב רבים הם ואין אנו באים במסגרת זו להגיש את כל הדינים ופרטיהם, ורק נעמוד על עיקרי

הדברים בקצרה. וכל הרוצה לעשות עירוב חצרות עליו להתייעץ במורה הוראה כיצד לעשות זאת.

האם צריך להקיף את העיר דווקא במחיצות גמורות?

למדנו לעיל שבכדי להחשיב מקום לרשות היחיד צריך להקיפו במחיצות, ואין צריך דווקא מחיצות גמורות כגדר וכדו', אלא מספיק להקיף את העיר בהרבה צורות הפתח (שו"ע סימן שס"ב סעיף ג'), וע"י כן נחשב המקום למוקף אלא שיש בו הרבה פתחים.

ומהו "צורת הפתח"? - "קנה מכאן וקנה מכאן וקנה על גביהם" (שם סעיף י"א). והיינו שפתח עשוי מעמוד בצד זה ועמוד בצד זה ועל גביהם המשקוף. ומשקוף זה שעל גביהם אפשר לעשותו אף ע"י חוט שמותח מעמוד לעמוד. ואין צריך שהחוט יהיה צמוד לעמודים, אלא אפילו החוט עובר גבוה יותר מן העמודים ג"כ טוב (שם). אלא שצריך שיהיה החוט מתוח היטב ומכוון בדיוק כנגד העמודים מעליהם. והעמודים יהיו בגובה עשרה טפחים לכה"פ (שם). ויש בדין "צורת הפתח" עוד הרבה דינים ופרטים, וצריך לעשותם אדם הבקי בהלכות אלו.

אמנם, כשמקיפים את העיר ע"י שימוש בצורת הפתח ישנה הגבלה, שכל מה שמועיל הקפת מקום ע"י צורת הפתח זה רק במקום שאינו רשות הרבים, אבל מקום שהוא רשות הרבים אין מועיל צורת הפתח בשביל להפוך אותו לרשות היחיד,

אלא צריך מחיצות גמורות, ובפתחים צריך שיהיה דלתות או שערים (שו"ע סימן שס"ד סעיף ב', וע"ש במ"ב).

מה הדין כשגרים בשכונה גויים או יהודים מחללי שבת בפרהסיא?

חכמים גזרו שא"א לעשות עירוב במקום שגרים גויים או אפי' יהודים שאינם שומרי תורה ומצוות (שו"ע סימן שפ"ב סעיף א'). וטעם הדבר, מפני שרצו חכמים שלא ידורו יהודים עם גויים במקום אחד שמא ילמדו ממעשיהם, ומשום כך אסרו את עשיית העירוב במקום מגוריהם, וממילא לא ירצו יהודים לגור עמהם.

אולם, התירו זאת ע"י שישכור היהודי מהגוי (או היהודי המחלל שבת בפרהסיא) את ביתו (שם). ואמרו שאין צריך דווקא שכירות מהגוי בעצמו, אלא מספיק שכירות מ"שכירו ולקיטו" של הגוי (שם סעיף י"א), דהיינו אדם שעובד קבוע אצל הגוי ויש לו רשות להשתמש בבית הגוי. וכן אמרו שמספיק שכירות מאדם שיש לו רשות להניח חפץ בבית הגוי, שגם זה הוא בכלל "שכירו ולקיטו" (שם סעיף י"ב).

ומהות שכירות זו- אין הכוונה שצריך לשכור מהגוי את ביתו לשימוש גמור, אלא הקילו חכמים שמספיק "שכירת רעועה" [ומהי שכירות רעועה? אין כאן המקום להאריך בזה (ע"י סימן שפ"ב), שיש בזה פרטי דינים ומחלוקות בפוסקים, ומי שעומד לעשות שכירות מגוי לצורך העירוב יתייעץ עם רבו כיצד לעשות שכירות זו].

הלכות שבת - המשך

בגליון הבא:

כמה מהסיבות שמחמתם יש שאינם סומכים על עירוב הנעשה בעיר

עירוב תחומין

מהיכן מודדים אלפיים אמה?

מהי עיר שנחשבת כולה כד' אמות?

לעילוי נשמת

שדרה בת מאיר ע"ה
נלב"ע ד אב
ת.נצ.ב.ה

אמנם כל זה כשיש בבני החצר עד שמונה עשרה במספר, שאז צריך כגרוגורת לכל אחד. אבל אם יש יותר משמונה עשרה תושבים במקום זה, אין צריך כגרוגורת לכל אחד, אלא מספיק לערב את כולם בשיעור של שמונה עשרה גרוגורות. (שו"ע סימן ס"ח סעיף ג.) 18 גרוגורות בשיעור של זמנינו הוא, לשיטת הגר"ח נאה - כ: 400 סמ"ק, ולשיטת החזו"א - כ: 800 סמ"ק.

ונוהגים לקחת בשביל העירוב "מצות", משום שהם נשמרים לאורך זמן מבלי להתקלקל, ועדיף כך, מפני שאם לוקחים לחם רגיל צריך לעשות את העירוב בכל שבת מחדש, ויש חשש שישכחו.

באיזה מקום יש להניח את הפת?

את הפת יש להניח בבית שבתוך המקום המוקף שעירבו אותו ע"י פת זה, ודווקא בחדר שהוא בגודל ד' על ד' אמות. (ד' אמות - לשי" הגר"ח נאה: 1.92 מטר, ולשי" החזו"א: 2.304 מטר.)

ונהגו שמניחים את העירוב בבית הכנסת. (שו"ע סימן ס"ו סעיף ג.)

והנה במקום קטן כמו בבנין מגורים וכדו' שיש בהם גוי או יהודי מחלל שבת בפרהסיא, בקל אפשר לעשות שכירות זאת. ועל כן כתבו הפוסקים (רמ"א סימן שפ"ב סעיף י"ד.) עצה נוספת, לשכור את רשויות הגויים מן השלטון שיש לו זכות להכניס חפצים לבתי התושבים, שע"י זכות זו נחשב השלטון "לשכירו ולקטו" של הגויים הדרים בעיר. (ולכן יש שנהגו לשכור את רשויות הגויים מהמטרה וכדו', אמנם יש מהפוסקים שמפקקים בזה משום שכהיום אין למטרה או אפילו שאר זרועות השלטון זכות להכניס לבתי התושבים חפצים ללא רשותם. ויש שאמרו שאם בשעת "חירום" יש להם רשות הרי זה מספיק, ובידם להכריז על שעת חירום בהסכמת האנשים המוסמכים לכך. ויש ששוכרים את הרשות מחברת החשמל שיש לה זכות להניח את שעון החשמל ושעון זה שייך לחברה. ויש שמחמירים גם בזה שא"ז מועיל משום שאין שעוני החשמל בתוך הבית אלא רק בחדר המדרגות - החצר, [מלבד מה שפעמים ששעון החשמל נמצא ברחוב, שאז בלא"ה אין מועיל שכירות זו.]

איזה כמות של פת צריך לקחת בשביל עירובי חצירות?

כמות הפת שצריך הוא, שיהיה כ"גרוגורת" לכל אחד מבני החצר [היינו המקום המוקף במחיצות שרוצים לערב אותו בפת],

לומדים הלכה למעשה בשיטה ייחודית בקצרה, בעיון או לסמיכה ברבנות

איך לומדים:

ליזוי ותמיכת רב

מענה רב לשאלות במייל ובטלפון, הכנה וסיוע לבחינות הרבנות

מבחנים

תקבל כלים ועזרים ללימוד, לזיכרון ולהעמקה המביאים לשליטה בחומר לאורך זמן

שיעורים

כל 3 ימים תקבל למייל שיעור הכתוב בשיטה בהירה וממוקדת

הירשם עוד היום לאחד ממסלולי הלימוד שלנו והצטרף לאלפי לומדים בארץ ובעולם המגיעים לרמה גבוהה בידיעת ההלכה

לקבלת העלון ישירות למייל שלך: daat@limd.co.il

